

Molier

SKĄPIEC

- Podstawowe informacje o lekturze (czas i miejsce akcji, problematyka itd.)
- zagadnienia na maturę i sprawdzian
- quiz sprawdzający wiedzę

SKĄPIEC

Molier

Geneza utworu

Molier tworząc głównego bohatera inspirował się bohaterem z komedii „Garnek złota” rzymskiego pisarza Plauta. w opowieści tej mężczyzna podporządkował całe swoje życie pilnowaniu złotych monet.

Gatunek utworu

komedia satyryczna:

- przedstawia w krzywym zwierciadle negatywne zjawiska społeczne i ludzkie przywary
- ośmiesza obyczaje określonego środowiska (konwencje zachowań, stosunki rodzinne, system wartości)
- wymieszane elementy typowe dla komedii intrygi (wszyscy dążą do osiągnięcia swoich celów) oraz charakterów (mistrzowskie portrety psychologiczne)

Utwór posiada także **cechy farsy: zawiła akcja, groteska, nieprawdopodobne zbiegi okoliczności, karykaturalność postaci, humor sytuacyjny**

Czas i miejsce akcji

Akcja rozgrywa się w **Paryżu w połowie XVII w.** w mieszczańskim domu Harpagona.

Kompozycja i styl utworu:

- tytuł utworu to ośmieszona cecha głównego bohatera
- są zachowane dwie z trzech jedności: miejsce i czas
- decorum: język postaci adekwatny do ich pozycji społecznej. Jest umiarkowany, jasny, precyzyjny.
- **ekspozycja**- scena wprowadzająca
- **zawiązanie i rozwiązanie akcji** dotyczącej danego wątku
- **perypetia**
- **rozpoznanie**

SKĄPIEC

Molier

Tematyka:

Studium psychologiczne głównego bohatera- napiętnowanie obłudy, materializmu; ukazanie konwencji moralnych, psychicznych i społecznych oraz **chorobliwego przywiązania do pieniądza**.
miłość dwóch par małżeńskich również zajmuje ważne miejsce w utworze.

Bohaterowie:

Harpagon	Ojciec Kleanta i Elizy, paryski mieszczanin. majątku dorobił się na lichwie, choć stara się ukryć ten fakt. ważniejsze jest dla niego gromadzenie pieniędzy, niż dobro dzieci. histerycznie zachowuje się w sytuacji, gdy musi dać lub pożyczyć komuś pewną sumę pieniędzy. mimo jego wad zależy mu na utrzymaniu pozorów dlatego zatrudnia służbę i utrzymuje powóz
Kleant	syn Harpagona. nie podziela pasji ojca. kocha Mariannę, ubogą dziewczynę i z miłości jest gotów wyrzec się swojej części spadku
Strzałka	Służący Kleanta, odważnie wypomina Harpagonowi jego przywary. jest sprytny i przewidujący. podpatrzył gdzie Harpagon trzyma złoto- wykradł je i pomógł Kleantowi.
Eliza	Córka Harpagona, darzy miłością zarządcę Walerego, który to odwzajemnia. Ojciec chce ją wydać za starego Anzelma, ponieważ ten zgodził się zrezygnować z posagu. dziewczyna jednak buntuje się przeciw niemu i pomaga Waleremu w intrydze, która ma doprowadzić do ich ślubu
Anzelm	Człowiek zamożny i wpływowy, hojny, szlachetny, przeciwieństwo Harpagona. głowa rozdzielonej tragicznie rodziny. myśli, że jego dzieci nie żyją, dlatego zgadza się na ślub z Elizą. gdy dowiaduje się o miłości syna do córki Harpagona, błogosławi ich związek
Walery	Syn Anzelma, pod przybranym imieniem służący u Harpagona, bo chce być blisko ukochanej. Pomysłowy i przedsiębiorczy, intryguje przeciwko Harpagonowi.
Marianna	Córka Anzelma, ukochana Kleanta. Początkowo przystaje na małżeństwo z Harpagonem, lecz udaje jej się uniknąć małżeństwa z przymusu i poślubia jego syna.

SKĄPIEC

Molier

Treść

Zakochani w sobie Eliza i Walery obawiają się, że ojciec dziewczyny nie będzie chciał zaakceptować ich związku. Wspominają oni o pierwszym spotkaniu, kiedy to Walery uratował Elizę przed utonięciem, a następnie wyrzekł się nazwiska i zatrudnił się u ojca dziewczyny. W tym samym czasie Kleant zakochuje się w Mariannie, ubogiej dziewczynie. Wie jednak, że ojciec nie zaakceptuje ich związku. Kiedy w trakcie rozmowy z ojcem Kleant dowiaduje się, że ten ma zamiar poślubić Mariannę, wścieka się. Harpagon zaś podejmuje decyzję, że Eliza ma zostać wydana za mąż za Anzelma, starego wdowca, który nie chce posagu, Kleant zaś ma być wydany za znajomą wdowę. Ojciec dwójki dzieci wydaje ucztę, aby przypieczętować swoje małżeńskie plany z Marianną. Dziewczyna jednak niespodziewanie rozpoznaje w synu gospodarza swojego ukochanego. Kleant wyznaje jej swoje uczucia, co doprowadza do rodzinnej kłótni i wydziedziczenia syna. W tym samym czasie Strzałka kradnie szkatułę Harpagona, którą ten ukrył w ogrodzie. Oskarżenia spadają na Walerego, który podczas dochodzenia przyznaje, że jest synem zaginionego Tomasza d'Alburci. Obecna Marianna uznaje, że musi on być jej zaginionym bratem. To sprawia, że obecny w domu Anzelm odkrywa swoją tożsamość. Zaś Kleant chce wymusić na ojcu rzeczenie się Marianny w ramach za odzyskanie skarbu. Ten się zgadza i pozwala dzieciom na ślub z ukochanymi.

Konteksty:

- **mit o Midasie**- bogactwo, które unieszczęśliwia
- **Opowieść Wigilijna**: Charles Dickens- chorobliwy sknera Scrooge
- Kontrakt małżeński, William Hogarth- grafika ukazująca rolę pieniędzy w decyzji o ożenku

